

Parodontal och periimplantär diagnostik och behandling, FTV

Innehåll

Syfte och omfattning.....	1
Bakgrund	1
Beskrivning	2
Definitioner	2
Mål för processen.....	2
Schematisk översikt av processen parodontal sjukdom	4
Referenser.....	6
Dokumenthistorik.....	6

Syfte och omfattning

Detta dokument beskriver på en övergripande nivå hur parodontal och perimplantär sjukdom diagnosticeras, riskbedöms och behandlas.

[Dokumentöversikt, parodontologi, FTV, Region Uppsala.se](#)

Bakgrund

Parodontal och periimplantär sjukdom drabbar tanden respektive implantatets stödjevävnad. Det finns flera olika tillstånd som kan drabba dessa vävnader men de absolut vanligaste är gingivit/parodontit och mukosit/periimplantit. Etiologin till dessa sjukdomar är multifaktoriell även om den infektiösa aspekten oftast betonas. Detta innebär att det dentala placket, en mikrobiell biofilm ger upphov till en inflammatorisk reaktion i de vävnader som omger tanden respektive implantatet. Det finns även fler förvärvade eller medfödda riskfaktorer/riskmarkörer som kan påverka känsligheten att utveckla sjukdom. Vanligtvis leder den inflammatoriska reaktionen endast till en mer ytlig, reversibel process och inte till någon fästeförlust. Detta är fallet vid gingivit och mukositis. Hos vissa känsliga individer leder de parodontala och periimplantära sjukdomarna till att stödjevävnaderna runt tänderna respektive implantaten skadas irreversibelt.

Medan gingivit och mukosit är vanligt förekommande så drabbar parodontit och periimplantit selektivt en mindre del av befolkningen. Parodontit drabbar cirka 10 % medan siffrorna för periimplantit uppvisar större variation. Vid diagnostik av parodontal och periimplantära sjukdomar registreras tecken på inflammation och eventuell förlust av stödjevävnad. Undersökningen utförs kliniskt med ficksond i kombination med röntgenundersökning.

Beskrivning

Definitioner

Gingivit: En reversibel, icke-destruktiv inflammation i mjukvävnaden runt tänderna.

Parodontit: En inflammation i de parodontala vävnaderna med en progressiv förlust av tandens stödjevävnader.

Periimplantit: En inflammation i mucosan runt implantatet med förlust av ben.

Mucosit: En inflammation i mucosan runt implantatet utan förlust av ben.

Hälsobedömning: En bedömning av individens frisk- och riskfaktorer med avseende på parodontal och periimplantär sjukdom.

Munhälsoprofil: R2 är ett beslutsstöd som hjälper behandlaren att ta fram en munhälsoprofil som bygger på så kallade statusvariabler i journalen och modifierande variabler som tas fram i samtal med patienten.

Vårdplan: Vilka insatser som planeras, när de ska utföras och av vilken personalkategori.

Revisionsintervall: Tidsperioden mellan två planerade fullständiga undersökningar.

Mål för processen

I alla processer ska fokus ligga på patientens behov och insatta åtgärder ska medföra ett värde för patienten.

1. Patientens förekomst av sjukdom och vårdbehov ska identifieras.
2. Patienten ska få rätt vård för tillståndet.
3. Patientens delaktighet i vården ska säkras. Detta innebär ett respektfullt bemötande och att information om sjukdom, behandling och kostnader ska ges.

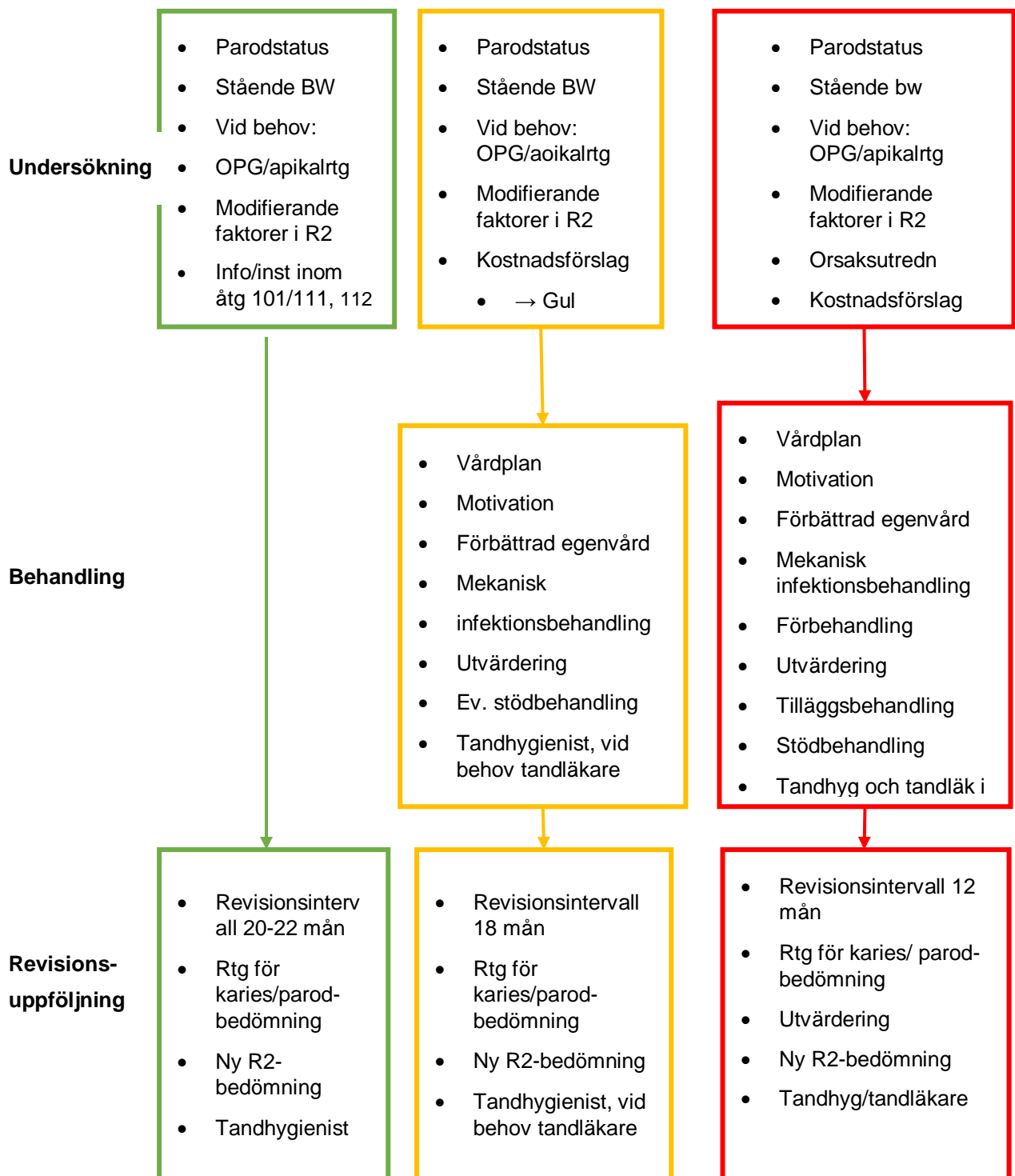
Målsättningen för varje enskild patient tas fram i dialog. Genom att patient och behandlare delar målsättning ökar möjligheten för att behandlingen ska lyckas. Patientens beskrivning av symtom och behov, förväntningar, möjlighet till egen

vårdinsats och sociala förhållanden vägs samman med behandlarens ställningstagande som bygger på tidigare tandvård, riskfaktorer/riskmarkörer, sjukdomsbild och behandlingsmöjligheter.

För personer i alla åldrar utan tecken på sjukdom är målet att förebygga parodontal sjukdom. Grunden i hälsofrämjande arbete är att de personer som möter tandvården får råd om munhälsobeteende. Alla barn ska nås av basprofylax där målet är att öka kunskapen om parodontala sjukdomar och att de tidigt kan etablera god egenvård så att plackkontroll kan uppnås genom tandborstning. Unga individer med permanent dentition samt vuxna bör kunna utföra adekvat plackkontroll med tandborste och munhygieniska hjälpmedel för approximalrummet.

Schematisk översikt av processen parodontal sjukdom

Referenser

Socialstyrelsen. Nationella riktlinjer för vuxentandvård 2011. ISBN: 978-91-86855-09-0

Svenskt kvalitetsregister för karies och parodontit. Årsrapport 2014. Kapitel 5: karies och parodontit. ISSN 2001-4295

SBU. Kronisk parodontit – prevention, diagnostik och behandling. En systematisk litteraturöversikt. SBU 2004;169.

Dokumenthistorik

Författare: Lena Jonsson, Pia Gabre

2024-10-02, Bitu Lindekrans. Dokumentet opubliceras utan revidering med godkännande av övertandläkare och ämnesföreträdare i parodontologi Caroline Riben Grundström. Revidering flyttas fram.